

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1097/21-E

Název	Gymnázium, Ústí nad Orlicí, T. G. Masaryka 106
Sídlo	T. G. Masaryka 106, 562 01 Ústí nad Orlicí
E-mail	gymuo@gymuo.cz
IČ	00401081
Identifikátor	600013065
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Marek Hoffmann
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	T. G. Masaryka 106, 562 01 Ústí nad Orlicí
Termín inspekční činnosti	4. až 6. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Gymnázium, Ústí nad Orlicí, T. G. Masaryka 106 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy. Ke dni inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 232 žáků v osmi třídách osmiletého oboru vzdělání s maturitní zkouškou 79-41-K/81 *Gymnázium* a 113 žáků ve čtyřech třídách

čtyřletého oboru vzdělání s maturitní zkouškou 79-41-K/41 *Gymnázium*. Vysoká míra naplněnosti tříd je spíše běžná, změny v počtu žáků způsobené jejich příchody nebo odchody v průběhu školního roku jsou ojedinělé. Škola ke dni inspekční činnosti evidovala osm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro tři žáky byl vypracován individuální vzdělávací plán. Stravování žáků a zaměstnanců je zajišťováno ve Školní jídelně Ústí nad Orlicí, T. G. Masaryka 148 nacházející se v blízkosti školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy díky svému působení ve funkci od roku 2012 získal bohaté zkušenosti se způsobem řízení vzdělávacího procesu. Je založen především na otevřené komunikaci se všemi účastníky vzdělávání, což příznivě podporuje nejen pozitivní pracovní klima, ale také demokratické principy v účasti na rozvoji dobrých podmínek školy. Prioritou je v rámci strategie rozvoje školy především udržení stávajících velmi dobrých podmínek pro vzdělávání, které se pozitivně odráží v průběhu i výsledcích vzdělávání žáků. Na řízení školy se díky vhodně nastaveným delegacím pravomocí podílí i ostatní členové širšího vedení, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Méně účelné je nastavení některých dílčích kontrolních mechanismů (aktualizace školní dokumentace, průběžné ověřování podmínek vzdělávání apod.). Škola se zaměřuje na řešení aktuálně vzniklých situací nebo problémů, méně na systematické plánování, které umožní předcházet rizikům nebo vyhodnocovat účinnost kontrolních mechanismů vzhledem k nastaveným cílům.

Pedagogická rada řeší záležitosti podstatné pro realizaci vzdělávání, k dílčím úkolům včetně jejich vyhodnocování se vyjadřují rovněž předmětové komise a sekce. Pravidla k organizování činnosti školy jsou nastavena, umožňují řídit průběh vzdělávání. Školní vzdělávací programy nabízí širokou vzdělávací nabídku včetně volitelných nebo nepovinných předmětů, škola podporuje přípravu žáků na studium vysokých škol.

Pedagogický sbor tvoří z velké části odborně kvalifikovaní učitelé. Jejich oborová způsobilost má zpravidla příznivý vliv na průběh a výsledky vzdělávání žáků. Začínající pedagogy nebo učitele s kratší pedagogickou praxí podporují v jejich profesním růstu kromě vedení školy i tzv. zavádějící učitelé. Zpětnou vazbu o kvalitě výuky získávají pedagogové pravidelně, spíše v neformální podobě při rozhovorech s vedením školy a ostatními pedagogy. Přínosem pro vzdělávání žáků je rovněž výuka rodilého mluvčího nebo odborníka z praxe. Realizace hospitační činnosti nebo dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byla ovlivněna epidemiologickými opatřeními souvisejícími s epidemií Covid-19. Hospitační činnost vedení školy i vzájemné hospitace pedagogů probíhaly v menší míře, pro další vzdělávání učitelů bylo využito i samostudium, obvyklé byly např. webináře nebo online školení. Společně se pedagogové vzdělávali např. v oblasti využití webové aplikace *Techambition*, podporováno bylo vedením školy i vzdělávání v oblasti pedagogické intervence pro nadané žáky.

Primární prevence a výchovné poradenství jsou zajišťovány dvěma vyučujícími, jejichž vzájemná spolupráce podporuje účelnost poradenských aktivit. Přínosem pro práci zejména se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen spolupráce školy s pedagogicko-psychologickou poradnou, významný vliv má také dobře nastavená otevřená komunikace se zákonnými zástupci žáků. Výchovná poradkyně pracuje s informacemi z přijatých doporučení a podporuje realizaci podpůrných opatření ve spolupráci s výše uvedenými zařízeními, rodiči a pedagogy. Metodik prevence každoročně zpracovává a upravuje plán zážitkových programů a akcí, aktuálně platný krizový plán byl ale delší období neaktualizován. Škola má dlouhodobě velmi nízký výskyt patologických jevů

a cíleně pracuje na tom, aby tento stav udržela. K prevenci patologických jevů, monitoringu vztahů a podpoře atmosféry a spolupráce škola využívá např. adaptační kurzy pro první ročníky, které upevňují jejich vnitřní strukturu a vztahy. Nedílnou součástí jsou také zážitkové programy, jichž se žáci účastní během školního roku. Pomáhají nejen zlepšit informovanost žáků, ale také je prostřednictvím absolvování různě zaměřeného programu učí, jak se chovat v určitých situacích a jak si poradit.

Prostory školy jsou upravené a podnětné. Od minulé inspekční činnosti škola realizovala několik projektů pro zlepšení podmínek ke vzdělávání. Rekonstruovala některé prostory školy, finanční prostředky využila mimo jiné např. na vylepšení bezbariérového přístupu včetně zajištění výtahu a modernizaci několika učeben apod. Škola rovněž zajistila nový elektronický docházkový systém pro žáky i zaměstnance, který umožňuje sledovat účelně přítomnost ve škole. Finanční i materiální podmínky umožňují realizaci vzdělávání podle platných školních vzdělávacích programů. Svůj pozitivní vliv na podmínky pro realizaci vzdělávání mají i Studentský parlament nebo *Spolek rodičů a studentů při Gymnáziu v Ústí nad Orlicí, z. s.*

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve vyučovacích hodinách byla zaznamenána příjemná a komunikativní pracovní atmosféra, díky které byly vytvořeny dobré podmínky pro vzdělávání. Učitelé po obsahové stránce výuku zpravidla dobře promýšlí, v některých případech kladli menší důraz na plánování vzdělávacích strategií, které jim umožní lépe ověřit účelnost zvolených metod a forem práce. Základem výuky byla převážně frontální forma s dominantní rolí učitele doplňovaná zpravidla účelně zařazovanou samostatnou prací žáků. V úvodu většiny hodin pedagogové seznamovali žáky hlavně s tématem, popř. plánem hodiny, často bylo cílem výuky vyložit obsah učiva a přednést podstatné informace pro získání příslušných znalostí. V některých hodinách dokázali učitelé zaměřit konkrétní pedagogické cíle na žáky, na to, jakým způsobem jim umožní učivo pochopit a získat nejen znalosti nebo dovednosti, ale také podpořit získání klíčových kompetencí.

Vyučující předkládali žákům učivo většinou jednotně, bez využití diferenciací vzhledem k zájmu žáků o dané téma nebo ke stupni jejich pokroku. Pokud učitelé strukturovali obsah výuky s důrazem na nezbytné učivo, žáci se aktivněji zapojovali do procesu učení, projevovali lepší pochopení obsahu učiva a zpětná vazba byla podnětná pro vyhodnocení průběhu výuky. Ojedinele byla výuka přehlcena velkým množstvím pojmů a souvislostí, což omezovalo pochopení učiva širokým spektrem žáků s různými vzdělávacími potřebami. V části hodin učitelé zařazovali kooperativní aktivity žáků, učení bylo občas podporováno využitím aktivizačních metod, přínosem byly praktické učební aktivity žáků ve dvojicích nebo skupinách. Vyučující hodiny zpestřovali množstvím praktických příměrů a příkladů z praxe, někteří cíleně zařazovali např. demonstrační pokusy. Učitelé prezentovali probíraná témata s důrazem na hloubku odborných problémů, učivo vhodně strukturovali a logicky provazovali. Pozitivem bylo utvrzování správného chápání cizích nebo odborných pojmů. Funkční bylo využívání mezipředmětových souvislostí a aktualizace učiva. Názornost výuky učitelé zvyšovali využíváním didaktické techniky hlavně formou projekce prezentací.

Převážně frontálně vedenou výuku cizích jazyků někdy zpestřovali učitelé zařazováním poslechů a práce žáků ve dvojici. I přes snahu o vedení hodin ve vyučovaném cizím jazyce bylo někdy využíváno vysvětlování např. gramatiky nebo souvislostí v českém jazyce, čímž se spíše snižovala šance některých žáků na získání správných návyků a dovedností. Příležitostí ke zlepšení je zvýšení četnosti využití didaktické techniky ve výuce cizích

jazyků. V českém jazyce byla přínosem pro rozvoj komunikace výuka řízeným dialogem, prostřednictvím dobře volených návodných otázek se žáci učili kriticky myslet. Při výuce matematiky byla velmi podnětná pro žáky promyšlená skupinová práce s využitím jednoduché aktivity zvané *Trimino*, obdoby známé hry domino, která umožňovala žákům procvičovat i náročnější matematické dovednosti.

Sebehodnocení žáků vzhledem k jejich vlastnímu vnímání učebního pokroku bylo zaznamenáno jen výjimečně, učitelé ho ve svých hodinách spíše neplánují. Někteří vyučující dokázali poskytnout žákům zpětnou vazbu využitelnou k jejich dalšímu učení, někdy zpětnou vazbu dávali učitelům i sami žáci. Málo prostoru bylo poskytováno pro vzájemné vrstevnické hodnocení, což nepodporovalo cílený rozvoj komunikačních a dalších osobnostních kompetencí. Přímou v hodinách nebyla zaznamenána cílená podpora nadaným žákům, učitelé se ojediněle věnovali podpoře žáků méně motivovaných nebo se slabšími výsledky. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami většinou nebyla poskytována individuální podpora, učitelé se často spíše snažili přizpůsobit metody výuky všem žákům stejně bez výraznější diferenciací. Závěrům hodin učitelé většinou věnovali pouze minimální prostor, někdy bylo hodnocení přínosu hodin spíše rekapitulací obsahu probíraného učiva, bylo vedeno většinou bez aktivní účasti žáků. Část učitelů využívá zvláště pro domácí přípravu žáků možnosti virtuální webové učebny. Příležitostí k rozvoji je častější využívání učeben s výpočetní technikou, zejména v naukových předmětech by častější využití digitální techniky v teoreticky zaměřených hodinách umožnilo širší využití zdrojů informací žáky. Vzhledem k nastaveným školním pravidlům pro spíše omezené využívání mobilních telefonů ve výuce je příležitostí zaměřit se i na tato zařízení jako zdroje informací, což podpoří dovednosti žáků např. s tříděním a vyhodnocováním informací.

Přínosem pro výuku je vyšší počet dělených hodin v rozvrhu. V těchto hodinách ale učitelé jejich potenciál spíše nevyužívali, frontální formou prováděli často výklad a méně zařazovali samostatnou práci žáků. Zpravidla v nich nevěnovali větší prostor diferenciaci výuky nebo účelnějšímu procvičování učiva. Příležitostí ke zlepšení je zaměření hospitační činnosti vedení školy na využívání účelných metod a forem práce v těchto hodinách a podporu pedagogů ve volbě vhodných strategií výuky. Podporu rozvoje komunikační kompetence žáků umožňuje od aktuálního školního roku výuka předmětu *komunikační výchova* v prvním ročníku osmiletého studia. Škola podle učebního plánu zavádí ve čtvrtém ročníku osmiletého studia také výuku *etické výchovy*, která cílí na postojovou stránku vzdělávání žáků. Přírodovědné vzdělávání a podporu rozvoje přírodovědné gramotnosti žáků velmi dobře podporuje nejen úroveň materiálního zázemí, ale také zájem pedagogů o rozvoj zájmů a nadání žáků. V rámci zájmových aktivit se škola cíleně věnuje i nadstandardním aktivitám ve volném čase žáků, významnou nejen materiální podporu má např. včelařský kroužek.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje a vyhodnocuje průběžnou i celkovou úspěšnost žáků při vzdělávání. Z dlouhodobého hlediska žáci dosahují velmi dobrých nebo výborných výsledků nejen v rámci klasifikace, ale jsou úspěšní i v soutěžích, olympiádách nebo projektech podporujících získání dovedností a klíčových kompetencí. Šíře těchto aktivit podstatných pro rozvoj dovedností žáků byla v posledních dvou školních rocích omezena epidemiologickými opatřeními souvisejícími s epidemií Covid-19, některé plánované aktivity byly redukovány nebo rušeny. Žáci měli při distanční výuce větší prostor pro samostatnost a převzetí výraznější zodpovědnosti za své vzdělání, po návratu k prezenční výuce škola věnovala pozornost podpoře sociálních kontaktů a vzájemné komunikace mezi žáky a učiteli i mezi žáky navzájem.

Hodnocení výsledků vzdělávání i hodnocení chování žáků včetně míry využití výchovných opatření v uplynulém školním roce 2020/2021 odpovídalo průběhu vzdělávání v kombinaci distanční a prezenční výuky, tato hodnocení měla i motivační charakter. Nízké počty horších výsledků vzdělávání žáků a jen minimální počet neúspěchem ohrožených žáků svědčí o pozitivním nastavení způsobů hodnocení. Počet absencí žáků ve výuce není výrazně vyšší, záškoláctví nebo neomluvená absence jsou velmi nízké, vyhodnocování příčin škola řeší s důrazem na to, aby nedocházelo k jejich opakování. Tradičně výborných výsledků dosahují žáci také při absolvování maturitních zkoušek, a to jak ve společné, tak i v profilové části. Příležitostí je ověřování, do jaké míry jsou úspěchy žáků dány podnětným domácím prostředím, vnitřní motivací a vlastním zájem o obory a do jaké míry škola využívá svůj vliv, aby žáky posouvala k získání klíčových kompetencí potřebných k úspěšnému absolvování dalších studií na vysokých školách a uplatnění v oborech, zda je naučí komunikaci, spolupráci, prezentaci apod.

V uplynulém období došlo v souvislosti s epidemiologickými opatřeními souvisejícími s epidemií Covid-19 k výraznému omezení kurzů, besed a účastí na kulturních akcích. Během distančního vzdělávání měl svůj velký význam dvoutýdenní školní projekt *Dny duševního zdraví*, kdy zejména žáci omezovali školní online i off-line práci s digitálními technologiemi. Cílem byl častější pobytu na čerstvém vzduchu nebo spontánní pohybové aktivity. V olympiádách cizích jazyků se žáci často umísťují na předních příčkách v rámci Pardubického kraje, jeden žák byl v minulém období vítězem celostátního kola olympiády ve francouzském jazyce. Další žák díky své práci získal roční americké vládní stipendium v programu *FLEX*. Výborných výsledků žáci dosahují rovněž v krajských i republikových soutěžích se zaměřením na historii nebo přírodní vědy a ekologii. V rámci podpory poznávání kulturních odlišností a přiblížení života i studia v jiných zemích škola podporuje realizaci výměnných pobytů žáků s partnerskými školami včetně méně tradičních destinací (Melbourne, Austrálie), pořádá i tematické poznávací zájezdy do zahraničí. Přínosem je rovněž zahájení výuky španělského jazyka. Další kompetence žáci účelně získávají aktivitami při realizaci dramatické výchovy, do jejíž náplně se promítla distanční výuka, která byla založena z velké části na online projektech. Starší žáci se zapojovali do filmových projektů (např. *Mladá scéna 2021*).

Významným partnerem školy pro její rozvoj je město Ústí nad Orlicí a některé další místní organizace. Komunikace se zákonnými zástupci žáků byla i vzhledem k epidemiologickým opatřením souvisejícím s epidemií Covid-19 rozšířena o tzv. „informační týden“, učitelé písemně informovali rodiče žáků o výsledcích vzdělávání ve svých předmětech s využitím formativních prvků hodnocení. Realizována je také spolupráce s několika základními školami v blízkém okolí na společných projektech.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekce došlo ke zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání, výrazněji byly investovány finanční prostředky ke zlepšení prostorových podmínek školy.

Silné stránky

- Příjemná pracovní atmosféra podporující otevřenou komunikaci účastníků vzdělávání,
- velmi dobré a výborné ročníkové výsledky vzdělávání žáků včetně výsledků maturitních zkoušek podporující úspěšné uplatnění absolventů zejména na vysokých školách.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Méně účelná realizace dílčích kontrolních mechanismů směrem k aktualizaci školní dokumentace a plánování některých činností školy,
- málo využívaná diferenciací výuky,
- nižší míra využití účelných metod a forem práce podporujících ověřování splnění cíle výuky zaměřovaného na žáky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Účelněji realizovat kontrolní mechanismy tak, aby lépe podporovaly preventivní opatření nebo poskytovaly včasnou informaci o potřebě např. aktualizace školní dokumentace,
- zařazovat častěji prvky diferencované výuky v souladu se stanoveným cílem pro podporu žáků s využitím např. při dělených hodinách a s ohledem úrovně pokroku žáků,
- zvážit nastavení strategií pro účelnější strukturovanost obsahu výuky, pro práci se vzdělávacím cílem orientovaným na žáky a pro využití sebehodnocení nebo vrstevnického hodnocení v závěru hodin pro ověřování naplnění pedagogického cíle.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 1. 10. 2021
2. Koncepce dalšího rozvoje školy, březen 2018
3. Školní řád platný od 1. 9. 2021
4. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2021/2022
5. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
6. Rozvrhy hodin učitelů a tříd ve školním roce 2021/2022
7. Školní matrika a dokumentace žáků pro školní roky 2020/2021 a 2021/2022 (výběr)
8. Třídní knihy v elektronické podobě pro školní roky 2020/2021 a 2021/2022 (výběr)
9. Personální dokumentace k odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (výběr)
10. Doklady z oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví (výběr)
11. Dokumentace výchovného poradenství a preventivních programů pro školní rok 2021/2022
12. Dokumentace k ukončování vzdělávání žáků ve školním roce 2020/2021
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2019/2020 a 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Martin Valášek v. r.

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Jaroslav Loučka v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

Mgr. Hana Řebíčková, školní inspektorka

Mgr. Hana Řebíčková v. r.

V Pardubicích dne 3. 11. 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí protokolu o kontrole

Mgr. Marek Hoffmann, ředitel školy

Mgr. Marek Hoffmann v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 12. 11. 2021